

1

HISTORIE

První písemná zmínka o Dobřanech pochází z roku 1243 (MCCXLIII). V této době panoval v Čechách **Václav I.** Za tohoto panovníka do Čech přichází **rytířská a dvorská kultura.**

? Charakterizuj pojmy:

rytířská kultura: Vycházela z představy, že každý šlechtic je povinen řídit se křesťanskými zásadami, zároveň však musí být schopen hájit a šířit křesťanskou víru i mečem. Nejvyšší rytířskou hodnotou byla čest založená na věrnosti Bohu a panovníkovi. K rytířskému chování patřily dále štědrost a ochrana poskytovaná vdovám, sirotkům a bezbranným. Každý měl vlastnit koně, patřičné zbraně a zbroj.

dvorská kultura: Způsob života byl obohacován tancem, nasloucháním písním a básním a pořádáním okázalých hostin, jichž se účastnili různí umělci, např. kejklíři, akrobaté a trubadúři = minnesängři (recitátoři, básníci, hudebníci a skladatelé v jedné osobě). K dvorské kultuře patřila i úcta k ženě.

? Vysvětli následující tučně vytištěné pojmy / osobnosti / události související s historií města Dobřany.

Roku 1265 Dobřany připadly klášteru v Chotěšově.

Klášter je náboženská stavba nebo areál určený pro život řádového společenství sestávajícího z mnichů, příp. i laiků.

V době husitských válek, roku 1421, bylo město obsazeno Janem Žižkou.

Jan Žižka byl významný husitský vojevůdce.

Roku 1705 byla soudní pravomoc města rozšířena o hrdelní právo, za městem byla postavena šibenice.

Hrdelní právo udělovalo pravomoc soudit i ty zločiny, za které byly stanoveny hrdelní tresty. Toto hrdelní a útrpné právo se získávalo buď zvláštním výnosem, nebo již při založení města.

Po druhé světové válce bylo německé obyvatelstvo vysídleno.

Vysídlení Němců z Československa byla masová deportace německého obyvatelstva z Československa po skončení druhé světové války v letech 1945–1946.

2

OSOBNOST

? Významným dobřanským rodákem byl František Xaver Noha. Jakými způsoby se na něj město upamatovává?

Pojmenovaná ulice, pamětní deska.

František Xaver Noha se roku 1918 stal vůdcem vzpoury v Rumburku. Jednalo se o protiválečné vystoupení českých vojáků náhradního praporu 7. střeleckého pluku rakousko-uherské armády. To bylo podníceno zejména nedostatečným a špatným zásobováním, nevyplacenými žoldy a šikanou ze strany německých důstojníků.

Seřad' věty tak, aby tuto událost chronologicky popsaly.

7. Z více než 580 obviněných bylo 116 posláno na frontu a zbytek byl uvězněn v Terezíně.
2. Skupina 65 mužů v čele s Františkem Nohou odepřela poslušnost svým velitelům tím, že proti rozkazu nastoupili na ranní nástup s puškami.
4. Vzbouřenci nejprve obsadili město Rumburk a poté se vydali na pochod k Novému Boru.
6. Tři vůdcové povstání, Stanko Vodička, František Noha a Vojtěch Kovář, byli 29. května v časných ranních hodinách zastřeleni.
1. Vzpouza začala 21. května 1918 po 6 hodině ranní.
3. Postupně se přidávali další vojáci, celkový počet byl asi 700.
5. V Novém Boru byli obklíčeni vojsky rakousko-uherské armády, složené převážně z německy mluvících vojáků, a rozprášeni.

K jakému válečnému konfliktu se Rumburská vzpoura váže? Vymez přesně začátek i konec jeho trvání.

první světová válka, 28. července 1914 – 11. listopadu 1918

PAMÁTKY

Přiřad' názvy historických památek Dobřan k fotografiím.

kostel sv. Mikuláše se zvonící, kostel sv. Víta, radnice, děkanství, kamenný most přes Radbuzu, kaple Panny Marie Pomocné

radnice

kamenný most přes Radbuzu

děkanství

kaple Panny Marie Pomocné

kostel sv. Mikuláše

kostel sv. Víta

KOSTEL SV. MIKULÁŠE

4

? Na kostele sv. Mikuláše a zvonici lze najít prvky tří architektonických stylů. Očísluj je od nejstaršího po nejmladší.

3. empírový

2. barokní

1. gotický

Kostel sv. Mikuláše je vyzdoben výjevy ze života tohoto světce. S osobou sv. Mikuláše je spojená řada tradic. Které tradice jsou v Čechách dodržovány a kdy? V noci 5. prosince se koná tzv. mikulášská nadílka. Sv. Mikuláš v biskupském oděvu s dlouhým bílým vousem a berlou je doprovázen anděly a čerty. Tato skupinka obchází domácnosti. Andělé s Mikulášem roznášejí dárky, čerti se starají o symbolické „trestání“ a „strašení“ zlobivých dětí.

Jakou funkci zastávala zvonice ve městě? Sloužila pro umístění zvonů a manipulaci s nimi (zvonění). Její funkcí bylo jednak ohlašování bohoslužeb a dalších církevních záležitostí, jednak případná ochrana kostelního areálu (reálná či alespoň symbolická), kdy zvonice mohla sloužit jako obranná věž nebo zároveň jako brána, hlavně však jako pozorovatelna. V civilním životě měla zvonice význam především jako zdroj zvukového znamení informačního (čas) nebo varujícího (oheň, nepřátelský vpád).

5

KOSTEL SV. VÍTA

Kostel sv. Víta byl přestavěn v několika různých architektonických stylech. Nakresli jeden typický znak ke každému stylu. Zároveň je také očíslej od nejstaršího po nejmladší.

3. renesanční

4. barokní

2. gotický

1. románský

V době krátké samostatné vlády panovníka, který proslul řadou reforem, byl kostel sv. Víta zrušen. Později byl znovu obnoven. Jak se tento panovník jmenoval?

Josef II.

Jmenuj dvě nejvýznamnější reformy tohoto panovníka.

- toleranční patent
- patent o zrušení nevolnictví

DOMY

6

V Dobřanech můžeš najít řadu historicky cenných domů. Kromě kostela sv. Mikuláše se zvonicí a kostela sv. Víta se jedná o tyto domy: **děkanství, radnice, měšťanské domy č. p. 157, 159, 147, 112.**

Tyto domy zakresli do mapy historického jádra města a spoj je s fotografií.

